

I det andre året med kommersielt kongekrabbefiske i Norge økte antallet deltagende fartøy til 197. Bifangsten av krabbe i garn- og linefisket utgjør fortsatt et problem i krabbens utbredelsesområde, men ser ut til å være betydelig redusert siden 1999.

Høsten 2003 ble den fangbare bestanden av kongekrabbe i norsk sone av Barentshavet estimert til å være ca. 1,4 mill. individer. Den sterke rekrutteringen til bestanden i Varanger er nå i ferd med å avta, mens den er god i områder lenger vest.

Norske og russiske myndigheter ble høsten 2003 enige om å sette en vestlig grense for utbredelsen av kongekrabben i Barentshavet ved 26°E. Vest for denne grensen tar norske myndigheter sikte på å holde bestandsnivået så lavt som mulig for å hindre videre spredning av krabben.

Fisket

Fra oppstarten i 1994 var kongekrabbefisket organisert som et forskningsfiske, men fra og med 2002 ble det innført kommersielt fiske etter kongekrabbe i norsk sone. I 2003 deltok i alt 197 fartøy med en fartøykvote på 1.040 krabber, og av den norske kvoten på 200.000 var 10.000 krabber satt av til forskningsformål. Havforskningsinstituttet engasjerte åtte fartøyer til et forskningsfiske med hovedformål å samle inn data for utbredelsen av krabben i vestlige områder samt fangst- og biologiske data i hele utbredelsesområdet i norsk sone.

Gjennomsnittsvekten for krabben i det norske fisket var den samme i 2003 som i året før (Tabell 5.6.1). Fisket startet 1. oktober i 2003, noe som var nesten en måned tidligere enn foregående år. Dette innebar at mye krabbe med for lav kjøttfylingsgrad ble landet, spesielt tidlig i fisket. Stor utsortering av krabbe ved levering skapte en del problemer, som sannsynligvis førte til økt dødelighet hos den krabben som ikke ble levert til produksjon.

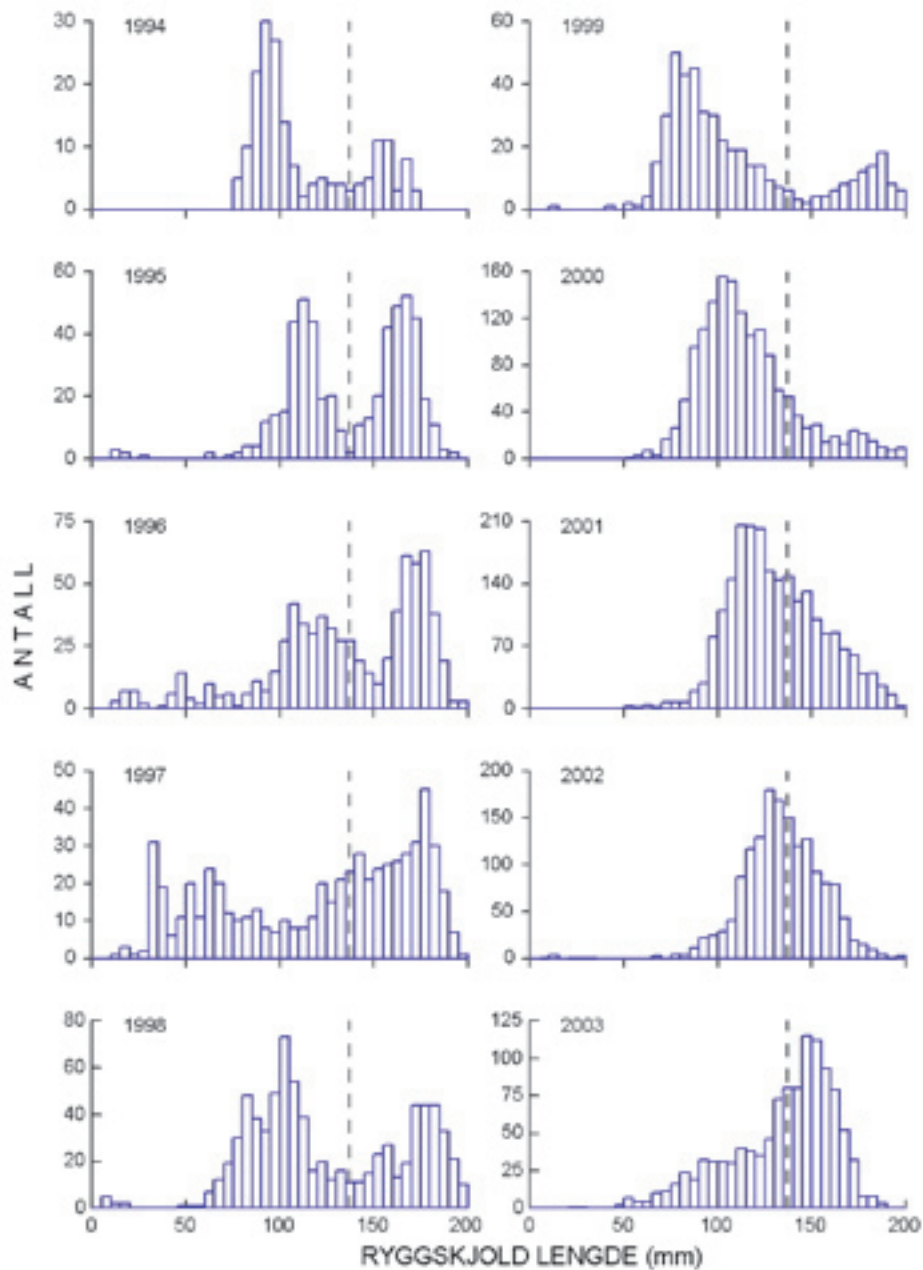
Bifangst av krabbe i garn- og linefisket har ført til betydelige problemer i det kystnære fisket i Øst-Finnmark siden krabben dukket opp først på 1990-tallet. Havforskningsinstituttet fortsatte registreringen av denne bifangsten også i 2003 i samarbeid med Fiskeridirektoratets regionkontor i Finnmark. Bifangsten av kongekrabbe på torskegarn i Varanger, som fortsatt er hovedområdet for krabbe, har gått betydelig ned siden 1999, mens den har økt noe i Tana. På line har det vært en liten økning i alle områder med krabbe, men på denne brukstypen er bifangsten beskjeden sammenlignet med i torskegarn og rognkjeksgarn. Potensielt sett er rognkjeksfisket mest utsatt for bifangst, siden dette fisket foregår på områder hvor krabben samler seg i store mengder om våren.

KONGEKRABBE -
Paralitodes camtschaticus

Utbredelse: Krabben finnes i dag både langs kystområdene og til havs i det sørlige Barentshavet, og i dyp fra ca. 5-400 m, avhengig av årstiden. Blir sjelden 8 kg, skjoldlengde på 2-23 cm i norske farvann.

Biologi: Kongekrabben er introdusert til Barentshavet fra Okhotskhavet i Det fjerne østen. Dietten til krabben består av bunndyr og planter av mange slag hvor børstemark og små muslinger står øverst på listen over byttedyr. Krabben er en kaldtvannsart og finnes helst ved lave temperaturer (0-5°C). Krabben blir kjønnsmoden ved en skallengde på ca. 11 cm og går med utrogn hele året før eggene klekkes på våren. Larvene har et pelagisk stadium som varer ca. 1,5 måned før de bunnslår på grunt vann hvor yngelen oppholder seg de første 2-3 åra.

Figur 5.6.1

Størrelsesfordeling av skjoldlengde av kongekrabbehanner fanget i den norske delen av Varangerfjorden i perioden 1994–2003. Vertikal stipletpil angir minste tillatte skjoldlengde for fangst.

Carapace length distribution of male king crabs caught in the Norwegian part of Varanger, in the period 1994–2003. Dotted vertical line indicates minimum legal size in the fishery.

Beregningsmetoder

Kartleggingstoktene etter kongekrabbe ble delt i to perioder høsten 2003, hvor den første gikk på strekningen Vardø-Sværholt, inkludert Tana og Laksefjorden. Den andre delen gikk i Varanger. Krabbebestanden ble kartlagt ved hjelp av krabbetrål og firkantteiner som i tidligere år. I motsetning til i 2002 ble området Østhavet inkludert i bestandsberegningene i 2003, noe som bidro vesentlig til økningen i estimatene av fangbar mengde kongekrabbe i norsk sone.

Bestandsgrunnlaget

Størrelsessammensetningen i krabbebestanden i Varanger viser at de tallrike årsklassene som første gang ble registrert i 1997 fortsatt dominerer i bestanden, og størstedelen av disse har nådd fangbar størrelse (Figur 5.6.1). Rekrutteringen til fangbar bestand av kongekrabbe i Varanger vil derfor bli vesentlig redusert de kommende årene. Det er ikke registrert nye sterke årsklasser som vil bedre denne situasjonen i årene som kommer.

Tabell 5.6.1

Det norske kongekrabbefisket. Totalkvote, antall deltakende fartøy, fartøykvote og gjennomsnittsvikt av fanget krabbe i det norske fisket etter kongekrabbe i perioden 1994-2003.

The Norwegian king crab fishery. Total quota, number of participating vessels, vessel quota and mean weight of crabs caught during the fishery in the period 1994-2003.

År	Total kvote (antall krabber)	Antall fartøy	Fartøy kvote (antall krabber)	Gjennomsnittsvikt (kg)
1994	11 000	4	2 750	3,4
1995	11 000	4	2 500	4,0
1996	15 000	6	2 500	4,7
1997	15 000	6	2 500	4,6
1998	25 000	16	1 562	5,1
1999	37 500	24	1 540 (+)	5,4
2000	37 500	33	1 100 (+)	5,1
2001	100 000	123	750 (+)	4,3
2002	100 000	127	700 (+)	4,1
2003	200 000	197	1040 (+)	4,1

(+) Refordeling av kvote ga noen båter tilleggskvote mot slutten av fisket.

Tabell 5.6.2

Bestandsestimater av fangbar kongekrabbe (hanner) i russisk (REZ) og norsk (NEZ) økonomisk sone i perioden 1995-2003.

Stock estimates of red king crab (males) in Russian (REZ) and Norwegian (NEZ) economic zone during the period 1995-2003.

År	Antall fangbare hanner (CaWi ≥ 150 mm eller CaLe ≥ 132 mm)		
	REZ	NEZ	REZ + NEZ
1995	250 000	54 000	304 000
1996	155 000	87 000	242 000
1997	316 000	110 000	426 000
1998	801 000	150 000	951 000
1999	1 508 000	Ikke estimert	-
2000	1 513 000	676 000	2 189 000
2001	1 494 000	445 778	1 939 778
2002	3 271 000	798 552	4 069 552
2003	2 540 000	1 392 000	3 932 000

I andre deler av krabbens utbredelsesområde er situasjonen annerledes. Både i Tana og i området Østhavet er det nye sterke årsklasser på gang som vil bidra til at den fangbare bestanden av krabbe vil øke i disse områdene i årene som kommer.

Bestandsindeksene for fangbare hannkrabber i norsk sone for 2003 viser en økning på ca. 30 % i forhold til 2002 (Tabell 5.6.2). Det er fortsatt knyttet stor usikkerhet til disse bestandsindeksene, men en antar at fangbar mengde kongekrabbe i norsk sone i 2003 var i størrelsesorden 1,4 millioner individer.

Anbefalte reguleringer

Det ble også for 2004 enighet mellom Norge og Russland om et uttak på 20 % av fangbar bestand, noe som ga en norsk kvote på 280.000 individer for 2004.

I november 2003 ble norske og russiske myndigheter enige om en vestlig grense for utbredelsen av kongekrabben i

Barentshavet ved 26°Ø (Nordkapp). Siden kongekrabben er en introdusert art i Barentshavet, ønsker man fra norsk side at den ikke skal spre seg til nye områder. Derfor vil forvaltningen av krabben vest for denne grensen ha som hovedmål å holde bestanden på et lavmål for å hindre videre spredning.

Summary

2003 was the second year of commercial red king crab fishery in Norway. A total of 197 vessels participated in this fishery, fishing for a TAC of 200,000 crabs. By catches of king crabs in gillnet and longline fisheries have decreased significantly since 1999, particularly in the Varanger area. The legal stock was estimated to about 1.4 mill. specimens in 2002, and the recruitment to the fishable stock decreased in Varanger, but increased in areas further west. Norwegian and Russian authorities agreed on a borderline for the western distribution of the king crab at 26°E, in the Barents Sea. West of that line, there will be implemented a management regime to prevent further distribution westwards.